

CPD-beleidsvisie: agenda 'nationaal veterinair antibioticumbeleid 2021–2025' en aanpak.

1 september 2020

Het CPD ziet de periode 2021–2025 als een cruciale periode voor de toekomst van het 'nationale veterinare antibioticumbeleid' mede omdat de implementatie van de Verordening diergeneesmiddelen [1] daarin plaatsvindt en de eerste ervaringen ermee worden opgedaan.

Het CPD pleit m.b.t. de agenda 'nationaal veterinair antibioticumbeleid 2021–2025' voor:

1. een internationaal georiënteerde en geharmoniseerde aanpak voor de categorisering en de geformuleerde inzet van antibiotica;
2. het handhaven van de open norm bij de implementatie van de Verordening diergeneesmiddelen met aanpassing van de wetgeving vanuit praktische toepasbaarheid en voortzetting van de kanalisatie van diergeneesmiddelen;
3. de gecoördineerde afstemming tussen de Diergeneesmiddelenautoriteit SDA, de TaskForce ABRES werkgroepen (en opvolgers daarvan) en de Stichting Geborgde Dierenartsen met in achtneming van de autonome onafhankelijke professionaliteit van de practicus, de rechtsbescherming van practici en klanten m.b.t. de omgang van privacy- en concurrentiegevoelige klant-, dierenarts- en praktijkgegevens inclusief mededingingsrechtelijke aspecten. Rekening houdend met deze aspecten pleit het CPD voor doelvoorschriften en eenduidig geformuleerde toetsbare, naleefbare en handhaafbare regels.

Ad 1. Harmonisatie 'nationale veterinare antibioticumbeleid' op Europees niveau

In de afgelopen jaren is een nuancering van de risico's vastgesteld met betrekking tot het advies van de Gezondheidsraad 'Antibiotica in de veeteelt en resistente bacteriën bij mensen' d.d. 31 augustus 2011 [2] en het briefadvies 'Aanscherping antibioticumgebruik bij dieren' d.d. 16 december 2015 [3]. De Raad voor Dieraangelegenheden heeft in haar zienswijze 'antibiotica' d.d. 7 maart 2016 [4] de aanbeveling opgenomen meer onderzoek te doen naar de effecten van het beleid op diergezondheid en dierenwelzijn en aangegeven het *level playing field* van het antibioticumbeleid op Europees niveau te bevorderen. De onderzoeken met betrekking tot risico's voor antimicrobiële resistentie (AMR) in mensen, dieren, de voedselketen en het milieu zijn inmiddels ondergebracht in 'Netherlands Centre for One Health' [5]. 'Tackling AMR' en 'Smart & Healthy Farming' maken onderdeel uit van het onderzoeksprogramma. Voortschrijdende inzichten [6] en het aandachtspunt Europese harmonisering antibioticakeuze uit de 'Evaluatie herziening UDD-regeling' d.d. 31 mei 2020 [7] vragen om een herziening van het huidige beleid met betrekking tot de categorisering en de geformuleerde inzet van antibiotica. Voor een toekomstbestendig 'nationaal veterinair antibioticumbeleid' pleit het CPD verder uit te gaan van de recent gepubliceerde aanpak van de European Medicines Agency (EMA). Nu is hét moment als beleidsuitgangspunt over te nemen het EMA 'Advice on impacts of using antimicrobials in animals' [8] met daarin opgenomen de 'Categorisation of antibiotics in the European Union' d.d. 12 december 2019 [9] en de update van de EMA-infographic 'Indeling van antibiotica voor gebruik bij dieren voor verstandig en verantwoord gebruik' d.d. 9 juli 2020 [10].

Ad 2. Open praktisch toepasbare wettelijke norm

De kanalisatie van antibiotica heeft mede zorggedragen voor het behalen van de beleidsdoelstellingen in de reductie van antibioticaresistentie. Voor *level playing field* op Europees niveau is het zaak de open norm uit de Verordening diergeneesmiddelen bij de implementatie te handhaven. De open norm biedt immers de mogelijkheid snel op ontwikkelingen te anticiperen. In de Kamerbrief 'Stand van zaken antibioticumbeleid veehouderij' d.d. 22 juni 2020 [11] geeft de Minister van LNV aan in gesprek te gaan over de rapportage 'Kritische succesfactoren (KSF) voor een laag antibiotica voorschrijfpatroon van dierenartsen' d.d. 21 juni 2020 [12] op basis van het onderzoeksrapport 'Kritische-succesfactoren-voor-een-laag-antibiotica-voorschrijfpatroon-van-dierenartsen-bronnen-

methoden-en-resultaten d.d. 21 juni 2020 [13]. Met betrekking tot KSF-dierenartsen heeft het CPD in 2017 aangegeven niet in te gaan op de uitnodiging voor deelname in de stuurgroep [14]. Op de uitnodiging van het Ministerie van LNV om voor het vervolg op de rapportage in gesprek te komen zal het CPD gehoor geven.

Ad 3. Publiek private afstemming

Het succes van het toekomstige beleid ligt in de noodzakelijke afstemming tussen overheid, dierenartsen en de sectorpartijen. De SDA Raad van Advies en de TaskForce ABRES werkgroepen (en opvolgers daarvan) vormen de spil voor de correlatie tussen het beleid en de reductiedoelstellingen voor de dierdagdosering inclusief de door de SDA vastgestelde actiewaarden voor de benchmark van dierhouders. Naast de aandacht voor de risico's voor resistentieontwikkeling, -selectie en -spreiding is het van belang de beste behandeling voor het zieke dier te kunnen blijven garanderen waarbij de principes van farmacokinetiek en -dynamiek in de therapie leidend zijn. Naar de toekomst blijft het, op basis van de opgedane ervaring, noodzakelijk bij het vaststellen van het beleid én de beleidsuitvoering rekening te houden met alle aspecten voor praktisch werkbare regels waaronder effecten op marktregulering en de omgang met gegevens.

Uitgaande van het bovenstaande heeft het CPD voor het onderdeel categorisering en geformuleerde inzet van antibiotica de vertegenwoordiger namens dierenartsen in de Diergeneesmiddelenautoriteit SDA Raad van Advies (RvA) gevraagd aan de sectorpartijen voor te leggen het 'nationale veterinaire antibioticumbeleid' op dit punt vanuit de RvA richting te geven waarbij beleidsafstemming plaatsvindt in de Task Force ABRES werkgroepen (en de opvolgers) en de beleidsuitvoering in de regelingen voor Geborgde Dierenartsen van de Stichting Geborgde Dierenarts (SGD) [15].

In navolging hierop zal het CPD het initiatief nemen partijen in de sectorale overleggen te informeren over haar beleidsvisie om de beleidsuitvoering mogelijk te maken. Tevens zal de beleidsvisie als uitgangspunt worden gehanteerd in overleg met de overheid o.a. het overleg over de implementatie Verordening Diergeneesmiddelen 2019/6, de uitkomsten van het onderzoek KSF-dierenartsen, het vervolg op WAG-UR onderzoek beroepsgroep dierenartsen [16] en het vervolg op het Berenschot evaluatieonderzoek Wet Dieren [17]. Tevens zal de beleidsvisie agenda 'nationaal veterinair antibioticumbeleid 2021-2025' en aanpak onder de aandacht worden gebracht in de contacten met betrokkenen bij het onderzoek VET-ENHANCE [18], de Faculteit Diergeneeskunde i.c. de vice-decaan met de portefeuille onderwijs en de onderwijsdirecteur en de directeur van de Universiteit Landbouwhuisdierenpraktijk.

Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties neem dan contact op met het secretariaat via info@cpd-online.nl

CPD-bestuur

Drs. K. Koenders-van Gog (Karien), voorzitter

Drs. S.F. van Genugten (Fieke), vicevoorzitter, aandachtsveld gezondheidszorg herkauwers

Drs. R.J. Brouwer-Cummins (Rachel), aandachtsveld gezondheidszorg varkens opvolger drs.

H.M.F. de Louw (Leonie), secretaris (statutaire overdracht tijdens ALV 2020)

Drs. E.R. van Proosdij (Rick), penningmeester aandachtsveld gezondheidszorg paard

Drs. Y.C.J. Kersten-Klomp (Yolanda), bestuurslid aandachtsveld gezondheidszorg gezelschapsdieren

Drs. C.G. de Kruif (Kees), bestuurslid aandachtsveld gezondheidszorg vleeskalveren

Drs. R.M.W. Rietema (Richard), bestuurslid met aandachtsveld gezondheidszorg pluimvee

Bronnen / verwijzingen

1. VERORDENING (EU) 2019/6 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 december 2018 betreffende diergeneesmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 2001/82/EG <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0006&from=EN>
2. Gezondheidsraad publicatie 31 augustus 2011: <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2011/08/31/antibiotica-in-de-veeteelt-en-resistente-bacterien-bij-mensen>
3. Gezondheidsraad publicatie 16 december 2015: <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2015/12/16/aanscherping-antibioticagebruik-bij-dieren>
4. Raad voor Dierenaangelegenheden zienswijze antibiotica d.d. 7 maart 2016: <https://www.rda.nl/publicaties/publicaties/2016/03/07/zienswijze-antibiotica>
5. Netherlands Centre for One Health: <https://ncoh.nl/research/research-themes/#wf-themes-menu-AMR>

6. Voortschrijdende inzichten AMR sinds 2014:
 - Antimicrobial resistance remains commonly detected in bacteria in humans, animals and food: EFSA –ECDC report 25 maart 2014: <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/140325>
 - Bonten MJ, Mevius D. Less evidence for an important role of food-producing animals as source of antibiotic resistance in humans. Clin Infect Dis. 2015 Jun15;60(12):1867. <https://academic.oup.com/cid/article/60/12/1867/2462888>
 - Rapport ESBL-Attributieanalyse (ESBLAT). Op zoek naar de bronnen van antibioticaresistentie bij de mens. Projectnummer Topsector TKI-AF 12067 februari 2018 https://www.1health4food.nl/upload_mm/f/5/6/ef82476f-f31d-4ceb-a0dd-563799f398e4_Rapport%20Esblat.pdf
 - Mughini-Gras L, Dorado-García A, van Duijkeren E, van den Bunt G, Dierikx CM, Bonten MJM, Bootsma MCJ, Schmitt H, Hald T, Evers EG, de Koeijer A, van Pelt W, Franz E, Mevius DJ, Heederik DJJ; ESBL Attribution Consortium. Attributable sources of community-acquired carriage of Escherichia coli containing β -lactam antibiotic resistance genes: a population-based modelling study. Lancet Planet Health. 2019 Aug;3(8):e357–e369. [https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196\(19\)30130-5/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanplh/article/PIIS2542-5196(19)30130-5/fulltext)
 - Dorado-García A, Smid JH, van Pelt W, Bonten MJM, Fluit AC, van den Bunt G, Wagenaar JA, Hordijk J, Dierikx CM, Veldman KT, de Koeijer A, Dohmen W, Schmitt H, Liakopoulos A, Pacholewicz E, Lam TJGM, Velthuis AG, Heuvelink A, Gonggrijp MA, van Duijkeren E, van Hoek AHAM, de Roda Husman AM, Blaak H, Havelaar AH, Mevius DJ, Heederik DJJ. Molecular relatedness of ESBL/AmpC-producing Escherichia coli from humans, animals, food and the environment: a pooled analysis. J Antimicrob Chemother. 2018 Feb 1;73(2):339–347. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29165596/>
7. WUR-rapport 1254 'Evaluatie herziening UDD-regeling' d.d. 31 mei 2020: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/05/31/evaluatie-herziening-udd-regeling>
8. EMA 'Advice on impacts of using antimicrobials in animals': <https://www.ema.europa.eu/en/veterinary-regulatory/overview/antimicrobial-resistance/advice-impacts-using-antimicrobials-animals>
9. EMA 'Categorisation of antibiotics in the European Union': https://www.ema.europa.eu/en/documents/report/categorisation-antibiotics-european-union-answer-request-european-commission-updating-scientific_en.pdf
10. EMA infographic 'Indeling van antibiotica voor gebruik bij dieren voor verstandig en verantwoord gebruik': https://www.ema.europa.eu/en/documents/report/infographic-categorisation-antibiotics-use-animals-prudent-responsible-use_nl.pdf
11. Kamerbrief 22 juni 2020: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/07/21/kamerbrief-stand-van-zaken-antibioticumbeleid-veehouderij>
12. KSF-dierenartsen d.d. 21 juni 2020: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/21/onderzoek-naar-kritische-succesfactoren-voor-een-laag-antibiotica-voorschrijfpatroon-van-dierenartsen>
13. KSF-dierenartsen d.d. 21 juni 2020: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/21/onderzoek-naar-kritische-succesfactoren-voor-een-laag-antibiotica-voorschrijfpatroon-van-dierenartsen-bronnen-methoden-en-resultaten>
14. CPD overzicht voor leden KSF-dierenartsen gebeurtenissen en besluiten: https://www.cpd-online.nl/download_file/656/0
15. CPD voorstel aan SdA RvA afgevaardigde namens dierenartsen: https://www.cpd-online.nl/download_file/657/0
16. Wageningen Economic Research onderdeel van de WUR uitnodiging d.d. 29 juni 2020 en brief Ministerie LNV d.d. 25 juni 2020 https://www.cpd-online.nl/download_file/653/0
17. Kamerbrief 19 juni 2019: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28286-1056.html>
18. VET-ENHANCE een onderzoek naar de implementatie van veterinaire richtlijnen: <https://www.uu.nl/organisatie/faculteit-diergeneeskunde/over-de-faculteit/departement-biomoleculair-health-sciences/infectieziekten-en-immunologie/onderzoek/vet-enhance>

COLLECTIEF PRAKTISERENDE DIERENARTSEN (CPD)

Het CPD is dé onafhankelijke belangenbehartiger ván en vóór practici. Het CPD heeft sinds haar oprichtingsvergadering op de Faculteit Diergeneeskunde op 19 december 2013 en de statutaire oprichting op 17 januari 2014 een succesvolle start en ontwikkeling doorgemaakt. Het CPD hanteert de *European Veterinary Code of Conduct* die is opgesteld door de *Federation of Veterinarians of Europe* als algemeen afwegingskader voor haar aanpak en lobby. Daarbij stelt het CPD de belangen van de praktiserende dierenartsen en het dier centraal. Het CPD heeft afgevaardigden in diverse overlegorganen o.a. in de Task Force ABRES werkgroepen en opvolgers, de Colleges van Belanghebbenden van de Stichting Geborgde Dierenartsen, de Diergeneesmiddelenautoriteit SdA Raad van Advies en onderhoudt contacten met ministeries, NVWA en Faculteit Diergeneeskunde. Het CPD is voorstander van werkbare normen die het autonome onafhankelijke professionele handelen stimuleren en praktisch en niet star zijn. Meer informatie over het CPD zie: www.cpd-online.nl.